

KERTOMUS KOTIKIELEN SEURAN 140. TOIMINTAVUODESTA

Seura on perustettu vuonna 1876. Sen tehtävänä on edistää suomen kielen tutkimusta, tunte-
musta ja käyttöä. Tällä hetkellä keskeisimpiä toimintamuotoja ovat aikakauslehti Virittäjän
julkaiseminen sekä kokousten ja symposiumien järjestäminen. Lisäksi Seura myöntää vuosit-
tain rahastoistaan apurahoja ja palkintoja.

Sadantaneljäntenäkymmenentenä toimintavuotenaan Kotikielen Seura on kokoontu-
nut neljä kertaa. Kokouksissa on käynyt keskimäärin 43 henkeä.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2015 Seuran esimies, professori Tiina Onikki-
Rantajääskö esitelmöi aiheesta *Termien viidakossa*.

Huhtikuun 17. päivänä 2015 järjestettiin teemapäivä *Normipäivä – keskustelua kielen-
huollosta*. Kotikielen Seuran esimies, professori Pirjo Hiidenmaa avasi teemapäivän ja lausui
tervehdyssanat, professori Minna-Riitta Luukka esitelmöi aiheesta *Suomen kielen lautakunta
kielen normittajana: tapaus ”alkaa tekemään”*, maisteri Márton Hirvonen aiheesta *Tuoretta
tutkielmatietoa alkaa tehdä – alkaa tekemään -vaihtelusta*, kandidaatti Laura Niemi aiheesta
Suosituksen vastaanotto sosiaalisessa mediassa, maisteri Eero Voutilainen aiheesta *Kielenoh-
jailun arvot ja ideologiat – poliittinen näkökulma* ja erityisasiantuntija Riitta Korhonen ai-
heesta *Yleiskielen rajamailla – järki, tunteet ja häilyvärajaiset normit*. Kommenttipuheenvuo-
ron esittivät dosentti Ilona Herlin kielentutkimuksen näkökulmasta ja lehtori Sari Hyytiäinen
äidinkielenopettajan näkökulmasta. Lisäksi maisteri Ville Eloranta haastatteli tutkija Taru
Kolehmainen teoksesta *Kielenhuollon juurilla* ja suomen kielen lautakunta (1.6.2012–
31.5.2015) esittäytyi.

Syyskuun 24. päivänä 2015 maisteri Heidi Haltia esitelmöi aiheesta *Voin puhua suomea
– huomioita modaaliverbien käytön kehityksestä oppijansuomessa*, maisteri Hanna Paloneva
aiheesta *Saksalaiset suomenopiskelijat ja suomen vokaalit*, maisteri Inkeri Lindeman aiheesta
Oho-interjektio keskustelussa ja maisteri Jaakko Raunamaa aiheesta *Ahvenlammesta Ängvik-
träskiin – Kirkkonummen järvien ja lampien nimet*.

Marraskuun 26. päivänä 2015 yliopistonlehtori Jarkko Niemi esitelmöi aiheesta *Yritys
kohtaa yrityksen: näkökulmia myyntivuorovaikutuksen tutkimukseen*.

Seuran esimiehenä on toiminut professori Pirjo Hiidenmaa, ensimmäisenä varaesimie-
henä tohtori Mari Siirainen, toisena varaesimiehenä maisteri Toni Suutari, sihteerinä maisteri
Pilvi Heinonen, varasihteerinä maisteri Laura Niemi, rahastonhoitajana maisteri Markus Ha-
munen sekä muina johtokunnan jäseninä dosentti Terhi Ainiala, professori Ritva Laury ja

tohtori Mikko T. Virtanen. Toiminnantarkastajina ovat olleet varatuomari Annakaisa Pohjola ja maisteri Nico Wendelin sekä varatoiminnantarkastajina professori Helena Kangasharju ja tohtori Ritva Pallaskallio. Kirjanpidosta on vastannut Accountor.

Seuran johtokunta on kokoontunut toimintavuoden aikana 7. ja 9. huhtikuuta, 4. touku-kuuta, 3.–17. kesäkuuta, 24. syyskuuta, 3. joulukuuta 2015 sekä 21. tammikuuta ja 9. helmi-kuuta 2016 eli yhteensä 8 kertaa.

Seurassa oli vuoden 2015 lopussa neljä kunniajäsentä ja 686 jäsenmaksunsa maksanutta vuosijäsentä, joista 323 oli täysjäseniä ja 363 opiskelijajäseniä.

Seuraa on edustanut Tieteellisten seurain valtuuskunnan syyskokouksessa Pirjo Hiidenmaa. Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa Seuraa on edustanut Anne Mäntynen.

Kokouksessaan 19. helmikuuta 2016 August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastojen yhteinen lautakunta, johon ovat kuuluneet Suomalais-Ugrilaisen Seuran edustajina professori Riho Grünthal, professori Sirkka Saarinen ja asemansa puolesta Suomalais-Ugrilaisen Seuran esimies professori Ulla-Maija Forsberg sekä Kotikielen Seuran edustajina esimies Pirjo Hiidenmaa ja professori Ritva Laury, on päättänyt antaa rahastojen vuoden 2015 tuotosta viisi palkintoa: Nobufumi Inaballe 2 500 euroa väitöskirjasta *Suomen datiivigenetiivin juuret vertailevan menetelmän valossa*, Ilmari Ivaskalle 2 500 euroa väitöskirjasta *Edistyneen oppijan suomen konstruktiopiirteitä korpusvetoisesti: avainrakennanalyysi*, Heini Lehtoselle 2 500 euroa väitöskirjasta *Tyylitellen: Nuorten kielelliset resurssit ja kielen sosiaalinen indeksisyys monietnisessä Helsingissä*, Annika Pasaselle 2 500 euroa väitöskirjasta *Kuávsui já peeivičuová. 'Sarastus ja päivänvalo': Inarinsaamen kielen revitalisaatio* ja Tomi Visakolle 2 500 euroa väitöskirjasta *Self-promotion as semiotic behavior: The mediation of personhood in light of Finnish online dating advertisements*. Tuotosta jäljelle jäänyt 500 euroa varattiin myöhempää käyttöä varten.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2015 julistettiin haettavaksi Sanakirjasäätiön rahastosta 2000 euron apuraha suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Kokouksessaan 4. touku-kuuta 2015 rahaston lautakunta, jonka muodostaa Kotikielen Seuran johtokunta, päätti jakaa jaettavissa olleesta, haettavaksi ilmoitetusta 2 000 euron summasta Olga Karlovalle 400 euroa kenttätömatkaan Venäjän Karjalan Mujejärvelle, Aleksander Pustyakoville 365 euroa kenttätömatkaan Marin tasavaltaan, Miikul Pahomoville 500 euroa väitöskirjatyön loppuunsaatta-

miseen ja Jaakko Raunamaalle 735 euroa väitöskirjatyön käynnistämiseen. Terhi Ainiala ei osallistunut päätöksentekoon.

Kokouksessaan 9. helmikuuta 2016 Sanakirjasäätiön rahaston lautakunta on päättänyt jakaa Sanakirjasäätiön rahaston vuoden 2015 jaettavissa olevasta tuotosta ja viime vuonna tehdystä varauksesta, jotka ovat yhteensä 3 077,97 euroa, 3 000 euroa apurahoina suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Apuraha julistetaan haettavaksi Kotikielen Seuran vuosikokouksessa ja päätös ilmoitetaan 30. huhtikuuta 2016. Apuraha voidaan jakaa usean hakijan kesken. Loput tuotosta varattiin myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 9. helmikuuta 2016 E. A. Saarimaan rahaston lautakunta, jonka muodostavat Kotikielen Seuran johtokunnan jäsenet, on päättänyt myöntää vuoden 2015 jaettavissa olevasta tuotosta ja viime vuonna tehdystä varauksesta, jotka ovat yhteensä 1 902,56 euroa, viisi palkintoa: Ksenia Eskolalle 350 euroa artikkelista *Kansainvälinen, suomalainen vai venäläinen?: Nimivalinnat Suomen 2000-luvun suomalais-venäläisissä perheissä* (Sananjalka, 57, 86–105), Saara Laaksolle 350 euroa artikkelista *Alkuvaiheen S2-opiskelijoiden käsityksiä puheen ymmärtämisen vaikeuksista ja kompensatiostrategioista* (teoksessa Jakonen, Jalakainen, Paakkinen & Suni (toim.), *Kielen oppimisen virtauksia*, 91–112), Anu Rouhikoskelle 350 euroa artikkelista *”Kela-korttii tai jotai henkkarii mukana?” A-loppuisten vokaaliyhtymien variantit ja sosiaalinen indeksisyys* (teoksessa Sorjonen, Rouhikoski, & Lehtonen (toim.), *Helsingissä puhuttavat suomet. Kielen indeksisyys ja sosiaaliset identiteetit*, 125–173), Jutta Salmiselle 350 euroa artikkelista *From doubt to supposition: The construction-specific meaning change of the Finnish verb epäillä* (teoksessa Höglund, Rickman, Rudanko, & Havu (toim.), *Perspectives on Complementation: Structure, Variation and Boundaries*, 157–176) ja Milja Väänäselle 350 euroa artikkelista *Subjektin ilmaiseminen persoonapäätteellä ja pronominilla* (Sananjalka, 57, 7–28). Loput tuotosta varattiin myöhempää käyttöä varten. Terhi Ainiala ei osallistunut Ksenia Eskolan artikkelia koskevaan keskusteluun.

Kokouksessaan 15. helmikuuta 2016 Lauri Kettusen rahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet esimies Pirjo Hiidenmaa, professori Riho Grünthal ja maisteri Pilvi Heinonen, on päättänyt antaa jaettavissa olevasta 1 591,91 euron tuotosta ja edellisvuoden varauksesta Sanna-Kaisa Ruopalle 300 euron palkinnon pro gradu -tutkielmasta *Kansan näyttämöltä Estonia-teatteriin – Hilma Rantasen näyttelijäkuva yhtenä suomalaisen ja virolaisen teatteritradition ilmentäjänä* ja Helsingin yliopiston Viron kielen ja kulttuurin oppiaineelle 1 000 euron apura-

han Saarenmaalle suuntautuvan opintoretken kustannuksiin. Loput tuotosta varattiin myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 28.–29. tammikuuta 2016 Hesteon koululaiskielirahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet esimies Pirjo Hiidenmaa, Hesteon hallituksen jäsen Leena Paatero, maisteri Markus Hamunen ja maisteri Pilvi Heinonen, on päättänyt, että Hesteon koululaiskielirahaston vuoden 2015 tuotto 345,94 euroa varataan kokonaisuudessaan myöhempää käyttöä varten.

Kuluneena toimintavuonna Seura on perinteiseen tapaan onnitellut ansioituneita jäseniään heidän merkkipäivinänsä sekä ottanut osaa poismenneiden jäsenten omaisten suruun.

Aikakauslehti Virittäjä ilmestyi vuonna 2015 neljänä vihkona, joissa oli yhteensä 632 sivua. Vuoden 2015 lopussa tilaajia oli 787. Päätoimittajana on toiminut professori Anne Mäntynen. Toimitussihteerinä on työskennellyt maisteri Armi Sinerkari (1.1.–15.7.) ja maisteri Katja Litola (16.7.–). Kirjallisuusosastosta on vastannut tohtori Johanna Tanner ja tohtori Aino Koivisto (1.7.–). Verkkosivuista on vastannut maisteri Toni Suutari. Virittäjän taloutta ja tilauksia on hoitanut maisteri Heidi Vepsäläinen.

Aikakauslehti Virittäjän toimitusneuvosto on kokoontunut 19. helmikuuta 2016. Toimitusneuvoston puheenjohtajana on toiminut 14.3.2015 asti Seuran esimies, professori Tiina Onikki-Rantajääskö ja 15.3.2015 alkaen Seuran esimies, professori Pirjo Hiidenmaa. Muina jäseninä ovat toimineet dosentti Maria Ahlholm, professori Arto Anttila, tohtori Outi Duvalon, dosentti Markku Haakana, professori Helena Halmari, tohtori Suvi Honkanen, professori Leena Huss, dosentti Minna Jaakola, professori Lauri Karttunen, apulaisprofessori Leena Kolehmainen, dosentti Tommi Kurki, professori Matti Miestamo, professori Taru Nordlund, professori Renate Pajusalu, professori Marko Pantermöller, professori Jari Sivonen, dosentti Paula Sjöblom, professori Marja-Leena Sorjonen, professori Minna Suni ja dosentti Ulla Tiililä.

Seuran nettovarallisuus tilinpäätöksessä on 192 006,85 euroa. Seuran pitkäaikaisten sijoitusten arvoksi on vuoden 2015 tilinpäätökseen merkitty 176 482,25 euroa. Pitkäaikaiset sijoitukset jakautuvat Seuralle ja rahastoille seuraavasti: Kotikielen Seura 3,9 %, Sanakirjasäätiö 36,1 %, Lauri Kettusen rahasto 31,8 %, E. A. Saarimaan rahasto 26,6 % ja Hesteon koululaiskielirahasto 1,6 %. Seuran ja Virittäjän pankkitalletusten kokonaismäärä on ollut tilikauden päättyessä 14 716,07 euroa, joista Virittäjän osuus on ollut 5 730,62 euroa. Vuoden 2015 taseessa vastaavaa ja vastattavaa on kumpaakin 195 639,94 euroa.

Virittäjän tuotot olivat vuonna 2015 ilman avustuksia yhteensä 24 344,35 euroa. Nämä tuotot ovat kertyneet tilausmaksuista (24 148,90 euroa) ja korkotuotoista (195,45 euroa). Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan myöntämä julkaisuavustus oli 18 000 euroa. Näiden lisäksi tilikaudelle 2015 kohdistui Suomen tiedekustantajien liiton myöntämä apuraha 5 100,46 euroa. Yhteensä Virittäjän tuotot olivat 47 444,81 euroa. Menoja kertyi 52 444,49 euroa. Suurimmat kulut aiheutuivat painatuksesta ja postituksesta (15 717,98 euroa) sekä palkoista ja palkkioista (sosiaalikuluneen 29 493,10 euroa). Virittäjän tulos vuodelta 2015 on siis 5 012,64 euroa alijäämäinen.

Seuran tuotot koostuivat pääosin jäsenmaksuista, jotka olivat 2 966,50 euroa. Seuran kulut olivat 4 517,85 euroa, ja ne koostuivat pääosin jäsenkokousten järjestämisestä ja kirjankäytöstä. Kotikielen Seuran ja Virittäjän vuoden 2015 yhteinen tilinpäätös osoittaa tuottoja 59 922,36 euroa ja kuluja 65 976,78 euroa, joten alijäämäksi muodostuu 6 054,42 euroa.

Helsingissä 24. helmikuuta 2016

Pilvi Heinonen

Kotikielen Seuran sihteeri

Tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen 31.12.2015 allekirjoitukset

Helsingissä 29.2.2016

Pirjo Hiidenmaa
esimies

Mari Siirainen
I varaesimies

Toni Suutari
II varaesimies

Pilvi Heinonen
sihteeri

Laura Niemi
varasihteeri

Markus Hamunen
rahastonhoitaja

Terhi Ainiala
jäsen

Ritva Laury
jäsen

Mikko T. Virtanen
jäsen

Olemme 4.3.2016 antaneet suorittamastamme toiminnantarkastuksesta erillisen kertomuksen.

Annakaisa Pohjola

Nico Wendelin

VT, KTM

toimistopäällikkö, KTM